

L'hora del 'nostre' pispà

Javier de la Rosa trepitja en fals segons Fabià Estapé quan manifesta que l'informe Crillon també atemptava contra ell.

Noi, durant els anys daurats –l'època Solchaga, per exemple– semblava cert i ben cert que l'estat espanyol era, de veres, una nova Califòrnia: “*donde puede hacerse dinero con mayor rapidez*”. I els setmanaris del cor donaven a dojo informació sobre les noves fortunes. No tot eren notícies de les que propugnen grups com ara l'Opus Dei; i ho dic perquè es varen fer abundosos els casos de separació; de lligams estrets amb secretàries... No podem ser més explícits; a més, tot això, ja ho saben. De la “crema” empresarial, supermilionària, amb iot més llarg que no el del Rei, avió privat, i així, n'és un capital a part Mario Conde Conde, que continua vivint al carrer de Triana, amb la “pròpia”, Lurdes Arroyo, i els seus dos nens. Però uns altres casos han vist amb un cert escàndol com es feia un ús i abús de la legislació del PSOE: separacions, divorcis, tercers matrimonis... En una època ja passada eren les peripècies matrimonials (sempre matrimonials) d'Isabel Preysler Arrastia, les que emplenaven les revistes del *cuore*. Ara sembla que el famós Juan Abelló

Narcís Serra. De la Rosa ha implicat el vice-president en l'afer Crillon.

–l'home del Frenadol– ha trobat l'amor de la seva vida i prepara els papers per

divorciar-se de la senyora Gamazo Hohenlohe.

Però això són petites anècdotes. Perquè el que sorprèn al Principat és que Javier de la Rosa Martí –home de missa, i fill de l'Antonio que va fugir després d'estafar la Zona Franca del Port de Barcelona– s'hagi volgut afegir al carro de les víctimes del vice-president Narcís Serra. Sembla que el famós “Informe Crillon” que el lladre Luís Roldán diu que li va encarregar Narcís Serra per vigilar (!) la vida de Mario Conde, també anava per a ell. Però, senyor (fixin-s'hi quina delicadesa de tracte) De la Rosa Martí, no veu que hom no pot estafar impunement 9.000 obligacionistes de CNL, rebre una bestreta de 1.000 milions de pessetes de CARIC i ara voler-se apuntar a la llista dels “perseguits” pel govern?

L'hora dels pispes té unes normes. I si no, senyor De la Rosa Martí, llegeixi Bertolt Brecht i *L'òpera de tres rals*. Però no ens vingui amb romanços i escolti amb prudència les veus que vénen de Londres –per no dir d'Abu Dabi o de Kuwait.

Fabià Estapé

Perdonar o oblidar?

Antoni Castel es pregunta com es pot conviure amb els antics torturadors, perdonats en nom d'un estat “conciliador”.

Desconeixem si Carlos Saúl Menem va veure com llençaven a mar els detinguts polítics durant l'última dictadura argentina. Va assegurar que ho havia vist i l'endemà, potser espantat per les conseqüències de les seves paraules, se'n va desdir. Tant se val. Almenys va admetre que els militars torturaven de forma sistemàtica els presos.

La tragèdia de l'Argentina és semblant a la que afligeix els països que han sortit d'una tirania. Els sàtrapes

deixen el poder quan es moren o quan el seu projecte s'ha esgotat, però s'asseguren la impunitat i, cosa pitjor, l'amnèsia col·lectiva. Més val no recordar per evitar que la responsabilitat de la barbàrie ens esquitxi a tots, els qui torturaven, els qui ho ordenaven i els qui callaven quan ho veien.

A l'Argentina hi havia unes dones valentes, que havien adquirit el compromís d'esbrinar la veritat sobre els fills i nés desapareguts. Tothom les coneixia per les mares i les àvies de la plaça

de Mayo, per la seva obstinació a demanar justícia al president, de primer Raúl Alfonsín i després Menem. No demanaven la tornada dels fills, perquè ja sabien que havien estat engolits per la implacable i eficient maquinària de la mort creada per Videla, Massera i tot d'altres éssers menyspreables. Només volien que no fossin oblidats els trenta mil desapareguts i els seus botxins.

Alfonsín i Menem van argumentar que no calia remoure el passat en nom de la convivència, com si es pogués conviure

amb el torturador del teu pare o l'ex-terminador de la teua família. Alfonso, un humanista atrapat per la merdosa raó d'estat, almenys va tenir la gosadia d'empresonar alguns d'aquells militars, alliberats després per Menem, el mateix que no para de dir que ell tam-

bé havia tastat la presó per peronista.

Quan parles de Videla no pots deixar de pensar en Xile, el Brasil, Portugal, l'Uruguai, Romania, l'ex-Unió Soviètica i, per què no dir-ho?, Espanya. A tots aquest llocs, i la llista no s'acaba aquí, la gent va renunciar a la memòria

històrica. Un error, perquè solament furgant dins les clavegueres del nostre passat dolorós podrem ser lliures i valents per a esclafar els impostors (n'hi ha a centenars), i generosos per a perdonar els servidors més cruels dels règim corruptut. **Antoni Castel**

Plom a les ales

J. J. Pérez Benlloch es pregunta on són aquells intel·lectuals que ara, més que mai, haurien de donar suport al PSPV que els va rel·lançar.

Els socialistes valencians tenen motius per sentir-se desconcertats. Una enquesta del Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS), efectuada en la segona quinzena de març en l'àmbit del País Valencià i sobre una mostra de 1.600 entrevistes, revela que el president Joan Lerma és el líder més conegut i millor valorat, el que més confiança inspira, la seua gestió és així mateix aprovada i el 42,2% dels consultats es manifesta al seu favor, mentre que només el 27% ho fa pel seu oponent principal, el dirigent del PP Eduardo Zaplana. És a dir, que a la vista d'aquestes dades, es diria que el partit governant, el PSPV, tornarà a guanyar sense dificultats els pròxims comicis autonòmics.

No obstant això, els entrevistats opinen que la Generalitat serà per als populars. Així ho entenen el 43,7%. Només el 29,3% s'inclina pels socialistes. Fonts solvents del PP asseguren que altres sondatges qualificats de "menys oficials que els del CIS" confirmen i fins i tot accentuen aquesta tendència.

És probable que sociòlegs i politòlegs sàpiguen donar raó convincent de l'esmentat fenomen. A no pocs militants del PSPV, els estranya que Lerma i els seus successius governs reben un aprovat alt i, en canvi, se'ls presagia una derrota. És a dir, els agraeixen els serveis prestats.

No obstant això, a aquest fracàs presentit concorren algunes causes conegudes. La primera, el descrèdit del PSOE en l'àmbit estatal. Obviem la referència a l'enfilall d'escàndols i donem per fet que, avui per avui, Felipe González és

ció general del partit, cal afegir-hi la dèbil capacitat de reacció que es percep entre la militància del PSPV i en el seu mateix aparell orgànic. Dóna la impressió que han llançat la tovallola i donat per perduda la batalla. Ni tan sols les

Joan Lerma. Els ciutadans el valoren com el polític més carismàtic del País Valencià.

un llast per al socialisme valencià. Potser pot mobilitzar els seus feligresos, i segurament ho farà en la seua pròxima visita, però de cap manera suscitarà el fervor d'altres ocasions. Més encara, si participa en la campanya autonòmica és perquè convé a la seua imatge i no perquè això beneficis el PSPV. Ja els agrada a no pocs dirigents declinar aquesta "ajuda" que a l'últim els enfonçarà. Però a veure qui és el bonic que li ho diu.

A aquest declivi, decantat de la situa-

declaracions bel·ligerants, tan habituals en les conteses electorals, dissimulen la paràlisi del partit. Només els faltava conèixer la segona part de l'enquesta adés esmentada i que anticipa els resultats en les tres capitals valencianes. El PP revalida les alcaldies de València i de Castelló, amb una majoria absoluta aclaparadora en aquesta darrera. Els candidats socialistes assoleixen, respectivament, el 15% i el 8%. Encara sort que, entre tant de desgavell, el mencionat sondatge redueix pràcticament a zero les possibilitats de Díaz Alperi per a l'alcaldia d'Alacant, que continuarà en mans socialistes.

En aquest panorama, tan desolador per a l'esquerra en les seues distintes variants, es constaten tres fets notables. El primer consisteix en el creixent dinamisme i amplitud de convocatòria que registra el Bloc de Progrés, potser per l'únic front social sensibilitzat amb els riscos, especialment culturals, que comporta un triomf d'aquesta dreta sobretot si haguera de governar aliada amb Unió Valenciana.

El segon m'ho sembla l'estancament